

Készítsünk festéket növényekből: történelmi vonatkozások

Tegyük színesebbé egy történelmi korszak vagy esemény tanítását zászlók készítésével

Cél: A tanulók elkészítik saját festőanyagukat színes és részletgazdag zászlóik megalkotásához

Ez a feladat egy élvezetes módja annak, hogy kiegészítsük egy történelmi korszak, esemény, vagy ünnep tanítását. Ilyenek lehetnek az angolszász korszak, a hunok hódításai, Mátyás kora, a Római és Perzsa Birodalom, a szabadságharcok...stb.

Feladat:

Kezdjünk olyan kérdésekkel, mint: Mit gondoltok, melyik növényből tudunk sárga, piros vagy kék színt készíteni? Melyik növényből tudjuk a legélénkebb színt készíteni? Melyik lesznek a legidőtállóbbak? A növénynek melyik részéből lehet majd a legtöbb festéket kinyerni, és miért? Vannak, akik nem tudnak különbséget tenni a színek között. Ők inkább a tónusokról és ezek mélységeiről tudnak beszélni. A válaszokat jegyezzük fel, hogy később vissza tudjuk nézni őket, és ellenőrizni, hogy mennyire voltak helytállóak.

- A tanulók gyűjtsenek növényeket az iskola területéről vagy a környékről – minél többféle növényvel kísérletezzenek.
- Adjunk a gyűjteményhez mi is pár növényt, mint például céklát, málnát, szedret, koriander levelet, csalánlevelet, vagy zuzmókat.
- Vágjuk kisebb darabokra a különböző növényi részeket, és egy mozsárban készítsünk belőle pépes pasztát. Ehhez használhatunk befőttesüveget és egy vastagabb botot is.
- Használjuk az így kapott színező pasztát az újrahasznált anyagaink megfestésére. Használhatunk például faleveleket nyomatokhoz, vagy bármilyen tárgyat, ami kapcsolódik a történelmi témához.
- Tűzzük ki az elkészült mintákat valahova a szabadba és figyeljük, hogy az időjárás hogyan mossa és fakítja őket.
- A tanulóknak most lehetőségük van ellenőrizni, hogy helytállóak voltak-e a jóslataik a különböző növényi festékek tartósságát illetően.
- A tanulók írjanak egy képekkel illusztrált magyarázó szöveget, amiben leírják a festés folyamatát, és javaslatokat tesznek arra vonatkozóan, hogy melyik növények a legmegfelelőbbek a különböző színek kinyerésére.

Kiegészítő anyagok:

- Miért tartották a kék színt olyan nagy becsben és miért számított nagyon ritka színnek?
- Milyen színeket viseltek az ókori rómaiak, és hogyan készítették a színeket? A lila egy nagyon drága színnek számított például.
- Keressünk információkat a Bayeux-i kárpitról és vizsgáljuk meg, hogy milyen színeket használtak az elkészítéséhez. Fehér fonalat mártsunk növényi festékbe, és az így kapott színes fonalból készítsünk egy hímzett képet.
- Nézzünk utána, hogy a Skóciából származó Harris Tweed szövet jellegzetes színéhez hogyan használták fel a különböző zuzmókat.
- A Magyarországon is használt festőnövényekről az alábbi linken találunk információkat:
<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarNeprajz-magyar-neprajz-2/ii-gazdalkodas-4/termeszeti-gazdalkodas-2E/a-vadnovenyek-gyujtese-2F/a-gyujtogetett-novenyek-egyeb-hasznositasa-7E/festovenyek-82/>

Kellékek:

- Az iskolai közösség segítségével gyűjtsünk már nem használatban lévő pamut vagy vászon anyagokat (pl. fehér vagy világos színű lepedők).
- Vágjuk fel ezeket zászlónagyságú és -alakú darabokra.
- Szükségünk lesz minél többféle növényre
- Éles kések, sniccerek, vágószőnyegek
- Mozsár és mozsártörő (vagy befőttesüveg és egy vastag bot).
- Rajzszögek
- Fénykép készítésére alkalmas eszköz, tablet

További segédletek:

- Művészetek: Textíliák és festőnövények

Kulcsszavak:

Mozsár, mozsártörő, pigment

Sikerkritériumok:

- ✓ Fel tudok sorolni festőnövényeket
- ✓ Le tudom írni a folyamatot, amikor egy növényből festőanyagot nyerünk ki
- ✓ Értem és el tudom magyarázni, hogy régen hogyan használták ezeket a különböző textíliák megfestéséhez (pl. gyapjú, vászon)